

Runde, svenske former

Geir Hasle (Tekst) – Firkantede hus er noe menneskene har skapt for å gjøre bygging enklere, men det gjør det nødvendigvis ikke spennende å bo.

Det prisbelønte, svenske firmaet Ross Arkitektur & Design anført av Pål Ross vil til Norge med sine organiske linjer. Deres tegninger er alle mer eller mindre runde: «en harmonisk skapning med edle former som gir opplevelser og muligheter for framtidens boliger.»

Tre kulturer

Ross har tegnet hus til Mikael Persbrandt og handelsminister Ewa Björklund. Arkitekturen hans forbindes med store, hvite villager med runde, bølgende former og med et mer amerikansk enn svensk formspråk. I virkeligheten er det mer komplisert enn som så. Løsningene hviler på tre kulturer, forteller Ross. Han er halvt svensk, halvt amerikansk og har bodd 13 år i Spania.

– Det litt frekke og ekstravagante kommer fra USA, mens mur og stein er spansk. Likevel tror jeg også man vil finne en slags skandinavisk tradisjon.

På spørsmål om hvorfor han lager runde former, svarer Ross med flere motspørsmål. Hvor mye er vinkelrett i naturen? Beveger vi oss i rette vinkler når vi går? Hvilken bil velger du; den kasseliggende eller den runde? Ja, for det er vel en grunn til at folk vil ha Maserati framfor en skaphål?

– I naturen finner du merkelige, ja, til og med farlige former, men de er aldri stygge. I så fall er de menneskeskapte, ikke sant.

Vil til Norge

Skapningene hans er møtt med både skepsis og beundring. Mest det siste. I de prefabrikkerte kataloghusenes tid er arkitektoniske fritenkere som Pål Ross et friskt pust av en motpol. I starten av karrieren for 15 år siden trodde få på hans villadéer. Men trassig pågangsmot gjorde susen. Tegningene hans har gått hjem, bokstavelig talt, og til nå er borti mot 200 hus satt opp over hele Sverige. Nå vil virksomheten gjerne tegne hus til norske boligkunder.

– Får dere napp her hos oss?

– Det regner vi med, ja. Vi har forberedt etablering i Norge i tre år, og inngått avtaler med topp fagmiljøer for å sikre at alt blir bra. Vi er nøye med alt vi foretar oss, og løser kunden gjennom hele byggeprosessen.

– I løpet av 2012 tilbyr vi to unike designprosjekt i Norge, foreløpig.

– Sverige har fått Skavlan, Norge får runde hus?

Villa Äntigen kombinerer myke former med ekstremt lave energikostnader. (Arkitekt: Pål Ross. Foto: Mikael Damkier)

– Skaff en håpløs og billig tomt, og jeg skal skape et fantastisk sted å bo uten at det koster skjorta. (Foto: Mikael Damkier)

– Just presis! Det høres ut som en utmerket byttehandel, ler Pål Ross.

Brutale landskap

– Hva sier du til de som hevder at organiske former er for dyrt?
– Ikke enig. Skaff en håpløs og billig tomt, og jeg skal skape et fantastisk sted å bo uten at det koster skjorta, svarer «det umuliges» arkitekt.

Ross forsikrer at materialer, byggeteknikk og design ivaretar komplisert terreng, eller «norske og brutale landskap for gale og oppsiktsvekkende løsninger», som han sier.

– Arkitektene har overlatt brorparten av privatmarkedet til prefabrikkerte hus, ofte tegnet av en ingeniør for å få prisene så lave som over hodet mulig. Men byggherren trenger ikke bli ribbet av arkitektene for det.

Ross byr på arkitekttegnede alternativer fra tre millioner kroner. Derfra varierer prisene etter tilvalg og grad av ekstravaganse. Han tegner ikke bare fantasifulle skulpturhus, men elsker også å tilpasse dem naturens former, gjerne ved klipper og stup.

– Inngenting er umulig i en tid hvor det planlegges å bebygge Mars.